GROEN PLATFORM VECHT

Secretariaat:
Soerensebeek 22
8033 DM Zwolle
tel. 0384532781
groenplatformvecht@hotmail.com

Onderwerp: bevaarbaarheid van de Overijsselse Vecht

Aan: B&W en Gemeenteraad van Zwolle

Zwolle, 25-08-15

Geacht bestuurder

Het ‘Groen Platform Vecht’, waarin de meeste natuurorganisaties langs de Overijsselse Vecht zich hebben verenigd, maakt zich grote zorgen over de richting die de discussie over de bevaarbaarheid van de Vecht de laatste tijd dreigt in te slaan. Koersen de partners in het project ‘Ruimte voor de Vecht’, die in 2008 nog plechtig verklaarden dat alles moet worden gedaan om van de Vecht een half-natuurlijke laaglandrivier te maken, iets unieks in dit land, af op een ander beleid?
Een half-natuurlijke Vecht is ook een bredere en ondiepere Vecht met zandbanken en veel plantengroei, waarbij de rivier en niet de mens, binnen zekere grenzen, weer leidend zal zijn. Denk aan de Franse Loire.
Dat heeft de eerste tijd vooralsnog bovenstrooms zijn gevolgen: vanaf de Hessel Mulertbrug in Ommen tot de Duitse grens. Daar zal de jaarlijkse aanzanding naar verwachting veel sneller verlopen dan benedenstrooms, zeker als de nieuw te graven hoofdgeul tussen Hardenberg en stuw Junne een feit zal zijn. Deze nieuwe hoofdgeul zal primair de waterbergingscapaciteit van het Vechtdal versterken. Tegelijk echter brengt die allerlei gunstige gevolgen voor natuurherstel met zich mee. Mits men zich blijft houden aan het beleid om de Vecht eerder ondiep en breed te maken dan smal en diep.
Vandaar dat als uitgangspunt werd gekozen om bovenstrooms een ander vaarbeleid te voeren: geen boten van meer dan 50 cm. diepgang, want 50 cm. moet sowieso worden gegarandeerd voor de doorstroming van het water.

Nu duiken er echter toch weer geluiden op om meer diepgang toe te staan, zodat ook grotere schepen er kunnen blijven varen. Desnoods door af en toe wat te baggeren, wat een ernstige inbreuk zou betekenen op het geschetste beleid.
Er is nog een argument om deze scheiding wat betreft bevaarbaarheid te handhaven. Bovenstrooms loopt de Vecht grotendeels door EHS- en Natura 2000- gebied, met de nadruk op behoud en ontwikkeling van de met de rivier samenhangende natuurkwaliteiten. En die ontwikkeling is hoogst noodzakelijk, omdat natuurkwaliteit en biodiversiteit nog steeds in neergaande lijn zijn.

Het project ‘Ruimte voor de Vecht’ wil niet alleen insteken op waterveiligheid en natuur. Het pleit tegelijk voor een integrale aanpak, waarbij ook landbouw en recreatie

(vrijetijdseconomie) worden betrokken. Naar ons idee schept het beleid om van de Vecht een soort Nederlandse Loire te maken ook daarvoor nieuwe kansen.
Het stimuleert de landbouw om zijn productie meer aan te passen aan natuurlijker omstandigheden (denk aan het merk Vechtdalproduct) en de recreatiesector om nieuwe programma's te ontwikkelen. Hier en daar gebeurt dat al: neem OP SAFARI BIJ DE BOER (Koe Safari Vechtdalhoeve, gekozen door de ANWB als meest innovatieve uitje van Nederland in 2012).
Wat de Vecht zelf betreft zouden ondernemers en andere aanbieders recreatiepakketten kunnen ontwikkelen, gebaseerd op fluisterboot, kanovaart en varen met platbodems. Voorbeelden van dergelijke recreatiepakketten geven wij op pag. 11 en 12 van bijgevoegde nota.

Met deze aanpak krijgen we de landschappelijk aantrekkelijke kwaliteiten en de natuurkwaliteiten van de oorspronkelijke Vecht van vóór de kanalisatie weer deels terug. De stroomdalgraslanden langs de rivier zullen zich herstellen en kunnen uitbreiden. De Vechtdal-anjer, het beeldmerk van een recreatief aantrekkelijk Vechtdal, nu nog slechts aanwezig in enkele kleine natuurreservaten, zal weer algemeen worden en daarmee een echt symbool voor dit bijzondere gebied. (Voor een uitgebreider toekomstbeeld, zie P.S.) Bevaarbaar maken voor grotere schepen met per definitie maar beperkte mogelijkheden van heen en weer varen, betekent het creëren van mogelijkheden die er op heel veel vaarten en kanalen overal in Nederland al zijn, om maar niet te spreken van de kapitale investeringen die gedaan moeten worden: bruggen moeten verhoogd, sluizen verbreed en elk jaar baggerwerkzaamheden verricht.

Het valt aan de burger niet uit te leggen, dat een unaniem door alle betrokken partijen genomen besluit van jaren geleden over de bevaarbaarheid van de Vecht, waaraan sindsdien met omvangrijke investeringen en ingrepen op waterveiligheid gebied uitvoering is gegeven, zomaar herzien kan worden, dit ondermijnt het vertrouwen in de geloofwaardigheid en continuïteit van de provinciale en gemeentelijke politiek. En leidt bovendien tot kapitaalvernietiging.

Wij hopen dat u deze visie van meer avontuur en meer actieve natuurbeleving in een rustige omgeving met ons blijft delen.

Namens het 'Groen Platform Vecht'

Klaas Jan Beek
voorzitter

P.S.

Om beter te begrijpen wat er in de nabije toekomst vooral bovenstrooms in het Vechtdal gaat gebeuren, kan men het beste onderstaande beschrijving lezen. Die komt van iemand die de ontwikkelingen nauwgezet volgt en van harte toejuicht: Geert de Lange uit Hardenberg.

De nieuwe Vecht:
Ondiep, breed, veel erosie en zandsuppletie(gegraven zand in het systeem houden). Plantengroei zal exploderen, wordt versterkt door ondiep water, wat op zich weer de zand afzetting zal versterken. En daarmee ontstaan automatisch de habitats die thuis horen in een dergelijk systeem. Een natuurlijke rivier, bijbehorende oevers, veel ooibossen en direct daar op aansluitend de bijbehorende - bestaande- hoger gelegen bosgebieden.

Onlosmakelijk verbonden aan deze geweldige rivierdynamiek is het " Droge" land-scenario. Want een nieuwe rivier zal zoals gezegd niet los kunnen staan van haar oevers en de natuur in de uiterwaarden en de hoger gelegen bosgebieden.
Veel ooibos-ontwikkeling langs de nieuwe Vecht,
in combinatie met oude bestaande bosgebieden, zullen we samen moeten laten gaan tot grote natuurkernen. Om daarmee kritische soorten goede robuuste leefgebieden te geven. Soorten die afhankelijk zijn van de bosgebieden en tegelijk de uiterwaarden en de voedselrijke rivier. Denk aan Zwarte ooievaar, Visarend, Edelhert en Otter.

Maar ook Bever, Ringslang, Grote weerschijnvlinder, Zwarte stern en grote aantallen soorten libellen en vissoorten zullen mee profiteren van dergelijke dynamische natuurontwikkeling. De lijst met soorten zal lang worden!
In robuuste natuurgebieden (350 tot 500 hectare) zijn geen paden doordat de zonering hier wordt toegepast. Doordat er geen paden zijn maar wel uitkijkpunten zijn de kerngebieden als TOPlokaties juist wel heel goed te beleven (1.Landgoed Bentinck/bosw.Hardenberg en 2. Stekkenkamp/Arriën/bosw.Ommen en 3. Hierdoor ontstaan rustgebieden voor grote kritische diersoorten (Big five: die juist door die rust goed te zien, te beleven zijn op afstand (uitkijktorens, kijk schermen, infoborden).
Edelhert, Zwarte ooievaar, Grote Zilverreiger, Bever
Visarend, Raaf, Das, en Wespendief zullen hier goed kunnen leven, goede leefgebieden, habitats hebben. Goede leefgebieden voor met name kritische soorten,
leefgebieden dus voor een grote ecologisch gezonde pyramide.

En daarmee zal er natuur zijn die dus voor ons generaties lang te beleven zal zijn, ook voor onze gasten die het Vechtdal zullen bezoeken. De Loire van Nederland. Ook voor kano liefhebbers!

foto: Johan Poffers